

Jeg vil henstille til den højtærede Minister, om det ikke var muligt, at der samtidig kunde oprettes en Forsøgsstation i Vestjylland, idet jeg tror, at Trangen der er lige saa stor. For at en Forsøgsstation skal virke med nogen Nytte, gælder det netop om, at der er den størst mulige Lighed mellem Stationen og det Landbrug, som den skal være til Nytte for, at Vejrforhold, Klimatforhold, Jordbundsforhold og mange flere Forhold ere hverandre saa lige som vel muligt. Vi derovre i Vestjylland kunne f. Eks. ikke have synderlig Nytte af en Forsøgsstation, som virker paa de gode Jorder, hvor Forholdene slet ikke passe paa vorre Forhold. Der er for det første Vejrforholdene. Hvad Varmeforholdene og Nedbøren og den Slags angaar, er Forskellen nu ikke særlig stor mellem Vestjylland og andre Egne af Landet, men Forskellen beror paa de barske Vinde i Vestjylland og særlig paa de Lufstrømninger fra Havet, som vi kalde Havgusen. Den er en væsentlig Hindring for vor Planteavl, og den er noget enestaaende for Vestjylland. Jordbundsforholdene derovre ere ogsaa højst forskellige fra Forholdene i andre Egne af Landet. Det er dels meget sandede, dels mildt sandede og tørre Jorder. Der er kun ganske lidt Jord, som kan kaldes god Jord. Der er angaaende den Forsøgsstation, som ventes oprettet ovre paa Fyen, Tale om Forsøg med Gødning med Ajle og den Slags Ting, som det netop vilde være særlig heldigt for Vestjylland at faa anstillet Forsøg med. Som jeg allerede har nævnt, det, som kan fremme Planteavlen ovre paa Fyen, vil ikke i samme Grad være nyttebringende for Vestjylland, da Forholdene ere saa forskellige. Der er blevet tilsendt mig nogle statistiske Oplysninger og lidt Redegørelse desangaaende, jeg antager, at det ogsaa vil blive tilstillet ethvert af Medlemmerne. De ville deraf kunne se, hvilke Forskelligheder der er i Henseende til Dyrkningen af de Planter, vi dyrke, og dem, der dyrkes andre Steder. Som en væsentlig Forskel nævnes, at der ovre i Jylland er meget mere Græsjord end i andre Egne af Landet. Der er derovre mere Eng og Ager, som henligger til Græsning, og vort Vinterfoderforbrug er for en stor Del baseret paa Høet. Der er jo derovre gjort ikke saa faa Forsøg med at avle Hø, særlig paa moseagtige Enge eller Kær. Der er ogsaa gjort Gødningsforsøg med Ajle og Tørvestrøelse. Disse Forsøg ere ikke komne ret vidt endnu. Det, der mangler, er en virkelig

Forsøgsstation, ledet efter, om jeg saa maa sige, alle Kunstens Regler. Jeg tror, at Vestjyderne her have et meget berettiget Krav, idet Forholdene derovre ere noget for sig selv og ikke kunne sammenlignes med Forholdene i andre Egne af Landet. Jeg skal derfor meget anbefale, at vi i Aar kunde faa en Forsøgsstation samtidig med, at der, som jeg formoder, bliver oprettet en Forsøgsstation paa Fyen, hvorom der jo nu har været forhandlet i adskillige Aar.

Jeg vil saa rette en lille Forespørgsel til den højtærede Indenrigsminister, nemlig hvorvidt han har haft under Overvejelse eller paatænker at fremkomme med et Forslag om Afgivelse af Vejmateriale til vore kommunale Vejes og Landevejenes Anlæg og Vedligeholdelse. Vi have jo tidligere her i Salen haft et ved privat Initiativ indbragt Lovforslag derom, som strandede. Jeg tror, at der paa dette Omraade stærkt tiltrænges ny Lovregler. Loven om Vejforholdene i Danmark er fra 1793. Der er ganske vist i den mellemliggende Tid i ikke saa ringe et Omfang udstedt Smaaløve, Plakater og Anordninger, men denne Lov er endnu den almindelig gældende. Disse Smaaløve og Plakater ere meget mangelfulde. De udfylde ganske vist de allerværste Huller og rette noget paa de største Skavanker, men det er ikke fyldestgørende. Det er saaledes nu, at ikke alene Jordejerne, men ogsaa de kommunale Raad i mange Tilfælde staa meget uvisse og famlende overfor Spørgsmaalet om, hvorledes man egentlig skal gaa frem efter disse gamle Love. Loven af 1793 siger rask væk: Tag blot Vejmaterialier, ligegyldigt hvor I kunne finde dem, de koste ingenting, for de have ingen Værdi. Der skal blot betales for den Ulempe, der afstedkommes ved, at man graver dem ud, og tillige betales for Jordoverfladen. Selve Materialiernes Værdi er der intet Hensyn taget til. Ganske vist er der gjort et lille Skridt i Retning af at indføre Betaling for Vejmaterialier ved de Anordninger og Love, som ere komne senere, men man har i Grunden, saa vidt mig bekendt, ikke noget bestemt at holde sig til. Det drejer sig væsentlig her om Grusgrave. For en Del Aar siden var Grus noget helt værdiløst, man brugte ikke Grus, ja neppe nok Ler til sine Veje, hvorimod det nu er det Materiale, man særlig anvender. Naar de vedkommende Ejere af Grusgrave nu skulle afgive dette Materiale, bliver deres Ejendom i Virkeligheden — man kunde godt bruge et saa stærkt Udtryk som — plyn-